5. Ashford D.L. Use of a mechanical roller-crimper as an alternative kill method for cover crop / [Текст] D.L. Ashford, D.W. Reeves. // American Journal of Alternative Agriculture – 2003. – 18(1) – P.37-45.
6. Korniecki T.S. Perfomance of Different Roller Designs in terminating rye cover crop and reducing vibration / [Текст] T.S. Korniecki, A.J. Price // Aplied Eng. Agric – Alabama, USA – 22(5) – P.633-641.
7. Тагаев Х. Формула Тагаева по определению гидродинамического сопротивления воды / Х. Тагаев [Текст] // Technical science – Dubai, UAE –2015 – С.32-37.

УДК 338:330

СУЧАСНІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ПРОДУКТОВОГО ІТ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ

І. Русол, група ІТ-23М
О. В'юник, канд. екон. наук, доцент
Центральноукраїнський національний технічний університет

ІТ-галузь на сьогодні належить до тих видів економічної діяльності, що найбільш швидко та динамічно розвиваються як в світі, так і в Україні. Водночас, наслідки повномасштабного воєнного вторгнення негативно позначилися й на динаміці розвитку вітчизняного ІТ-сектору. Так, щоквартальна динаміка обсягів експорту ІТ-послуг України мала тенденцію до зростання, досягнувши свого максимального значення у 4-му кварталі 2021 року (2,1 млрд дол. США). Для порівняння, у 1-му кварталі 2018 року цей показник дорівнював 0,7 млрд дол. США. Разом з тим, починаючи з 2022 року зафіксовано зниження обсягів експорту ІТ-послуг, а за даними 2-го кварталу 2023 року він складав 1,7 млрд дол. США. Частка ІТ у структурі експорту України є доволі вагомою та коливалася наступним чином: складала 5,0% у 1-му кварталі 2018 року, досягала максимального значення 15,0% у 2-му кварталі 2022 року, а в 2-му кварталі 2023 року дорівнювала 13,4% [2].

Становлення вітчизняної ІТ-сфери започатковано фактично із набуттям незалежності України (прикладами найперших вітчизняних ІТ-компаній є «ELEKS» та «Infopulse»), після чого мало місце суттєве її зростання й масштабування. Важливий поштовх до подальшого розвитку ІТ-сфери надало відкриття у нашій державі представництв світових компаній-лідерів у цій сфері: Microsoft (2003 р.), IBM (2004 р.), Ubisoft (2008 р.) та ін. Наступні періоди ознаменувалися появою та стрімких нарощуванням конкурентних позицій низки вітчизняних продуктових ІТ-компаній (Grammarly, MacPaw, Preply, Petcube, Ajax тощо) [1].

На сьогодні активну позицію на вітчизняному ринку ІТ займають такі компанії, як Genesis (що здійснила, у т.ч., розробку й впровадження, а також продовжує масштабувати віртуальні освітні курси у співпраці із Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством освіти і науки України, численними закладами вищої освіти) [6], SoftServe (яка здійснює консалтинг і надає послуги у сфері цифрових технологій) [7] та ін.

Загалом, розрізняють продуктові, сервісні та аутстафінгові ІТ-компанії. Продуктові компанії займаються розробкою власних ІТ-продуктів на всіх етапах їх життєвого циклу. Прикладами таких продуктів виступають різноманітні програми, застосунки, у тому числі мобільні, антивіруси та ін. Сервісні компанії отримують замовлення на виконання певних розробок від бізнес-структур, а найбільш поширеною сферою їх діяльності є розробка кодів. Робота ІТ-компаній за моделлю аутстафінгу передбачає надання ними «в оренду» власних фахівців, які на певний період часу виконують професійні задачі під керівництвом організації-клієнта [3].

На думку фахівців з питань розвитку ІТ-галузі, саме продуктові ІТ-компанії мають низку переваг порівняно з сервісними та аутстафінговими, головна з яких зумовлена тим, що такі компанії переважно беруть на себе основні ризики, зумовлені невизначеністю й загрозами

воєнного часу. Продуктові ІТ-компанії мають більше шансів заробити дійсно великий прибуток (у випадку успішного виходу певного продукту на ринок та схвалення його споживачами), а робота в таких компаніях часто є більш змістовною й цікавою, мотивує співробітників до поліпшення продукту, надає більше шансів для професійного і кар'єрного зростання [5]. Крім того, специфікою продуктових компаній є їх потреба у залученні фахівців як технічного, так і нетехнічного профілю (менеджерів, маркетологів та ін.).

Відзначимо, що розвитку ІТ-компаній в Україні сприяла низка чинників, що пов'язані зі зміною загальної ринкової кон'юнктури, зростанням попиту на цифрові продукти і послуги в умовах становлення діджитал-економіки, висока прибутковість успішних суб'єктів галузі, можливості працювати дистанційно з будь-якого місця (що є особливо актуальним під час нещодавньої пандемії коронавірусу та загроз, зумовлених теперішнім воєнним станом в Україні), активне налагодження партнерських відносин і співпраці з міжнародними компаніями, високий рівень оплати праці фахівців даної сфери (у порівнянні з іншими видами економічної діяльності), високий рівень кваліфікації професіоналів галузі, запровадження гнучких і нестандартних моделей ведення бізнесу, що у сукупності надало змогу сформувати конкурентні переваги і потенціал для подальшого зростання.

Попри певні ознаки стагнації, останнім часом кількість вакансій ІТ-компаній відзначалася зростанням. Так, за даними спеціалізованого сайту DOU, у березні 2024 року було розміщено 4803 вакансії в ІТ-сфері, що більше на 291 вакансію у порівнянні з лютим 2024 року, та майже на тисячу більше порівняно із березнем 2023 року [4].

На наше переконання, перспективи розвитку вітчизняного продуктового ІТ полягають у доцільності врахування наступних аспектів: приділення уваги безперервному розвитку як твердих навичок (hard skills), так і м'яких навичок (soft skills) фахівців; продовження активізації взаємовигідних відносин з усіма категоріями стейкхолдерів (клієнтами, замовниками, інвесторами, міжнародними організаціями, освітніми й державними установами тощо); сприяння популяризації вітчизняних ІТ-продуктів та компаній; дотримання заходів з інформаційної і фізичної безпеки та розвиток соціальної відповідальності; сприяння розвитку креативності, гнучкості та адаптивності в умовах підвищених ризиків та нестабільності оточення.

Список літератури

1. Бурда В. Програмний стрибок. Як ІТ-сектор став одним із драйверів української економіки. URL: https://nashkiev.ua/technology/programnii-stribok-yak-it-sektor-stav-odnim-iz-draiveriv-ukrainskoi-ekonomiki (дата звернення: 01.04.2024).
2. Корнилюк Р. Розвиток ІТ в Україні: поточна ситуація та перспективи. URL: https://blog.youcontrol.market/rozvitok-it-v-ukrayini-potochna-situatsiia-ta-pierspiektivi/ (дата звернення: 05.04.2024).
3. Мещерякова К. «Хочу в продуктове ІТ». Пояснюємо, що це разом із фахівцями Genesis. URL: https://journal.gen.tech/post/sho-take-productove-it (дата звернення: 05.04.2024).
4. На тисячу вакансій більше, ніж торік, та активність miltech. Огляд ІТ-ринку праці, березень 2024. URL: https://dou.ua/lenta/articles/it-job-market-march-2024/ (дата звернення: 06.04.2024).
5. Немчинський С. Сучасний ІТ-ринок: тенденції, рівень зарплат, поради новачкам і досвідченим розробникам. URL: https://dou.ua/forums/topic/46109/ (дата звернення: 02.04.2024).
6. Створення та розвиток ІТ-продуктів. URL: https://www.genesis-for-univ.com/product-course (дата звернення: 06.04.2024).
7. SoftServe. URL: https://www.softserveinc.com/uk-ua (дата звернення: 06.04.2024).